

Un escataineig

(ALDC, VI, 1497. Un escataineig)

Els significants corresponents al “crit de la gallina” (*DIEC*) tenen un origen onomatopèic i solen tenir relació amb el verb, del qual poden ser un deverbial (cf. mapa 935). Així, *cacareig*, *cacarejada*, *cacaretjar* 132, 155, *cacareijada* 145, *cocoretjat* 163 ho són de *cacarejar*, com *cacareo* 101, 125, 151, 166, 181, 182, 186, 187, 189, 190 (var. *cacoreo* 154), pres del cast., ho és de *cacarear* (*cacarada* 34, 93, forma simplificada); *cocleig*, metàtesi de *cloqueig*, postverbal de *cloquejar*, amb les var. *coclet* 165, *cloquitx* 158, *cloqueo* 147 (← cast.) i les bases onomatopèiques *clo* 82, *cloc* 66. *Escatainar* és la forma mare de *escatainet* (var. *escadainec* 10, l’oscil·lació *-t/-k* es dona sovint, cf. *prèstet/prèstec*), *escatainat* 19, *escatanyet* 49, amb palatalització de [jn], *escatany* 54, forma regressiva; i *escainar* és la base de *escainada* 79, *escainec* 88, *esqu[ə]ino* 71, *esqu[ε]ino* 72, pel pas de [ə] àtona a [ə] o a [ε] a les formes rizotòniques respectivament; *escanec* 126, *escadec* 127, *escatarreino* 83. *Caquejar* ha generat *caquejada* 19, 179, 184, 185, així com *cascarejar* ha induït *cascareig*; *escassinat* ha arrossegat

escassinada 89, *escassin* 90, 93, 106 (var. *escadin* 98, *esca[θ]il* 100); *cascalle(j)ar* ha produït *cascalleig* 11, *cascallei* 95 i el reduït *casquell* 95. Semblantment, *cacaraquejar* deu explicar els der. *cacaraquec* 58, *caracaquec* 104, *cacaracac*, *cacaracada* 108; i *cantar*, el postverbal *cant* i *cantit* 143, 156, amb suf. analògic de *bramit*, *grunyit*, etc.

En algun cas l’onomatopeia del crit de la gallina pot ser l’origen del verb, com és el cas de *catesca* 65/*catesques* 40, 41, que explica *catascar* (cf. mapa 935).

Queden isolats *escatai* 28, *cadasci* 97, *cascarec* 111; *cascarit* 116, 144, *cacarit* 146, *cacaritx* 157, *cacaraqut* 183 semblen extensions del crit del gall.

Des del punt de vista geolingüístic, crida l’atenció la manca de resultats, especialment en cat. or. i en bal., enfront dels noms de l’acte de escatainar.

Són mots normatius *cloqueig*, *escataineig*, des del *DG₁*, 1932.

